

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2024/25 Oekraïners in de grensprocedure
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel Themapagina's – Asielprocedure
Relatie met	<u>WI 2022/15 Grensprocedure</u>
Geldig vanaf	22-04-2024
Geldig tot en met	30-10-2024

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Ontheemden uit Oekraïne met zowel de Oekraïense als de niet-Oekraïense¹ nationaliteit melden zich regelmatig aan de Nederlandse buitengrens – met name op luchthaven Schiphol². Dit leidt – vanwege de tijdelijke bescherming die ontheemden uit Oekraïne krijgen mits zij aan de voorwaarden voldoen – tot diverse vraagstukken over het wel of niet voldoen aan de toegangsvoorwaarden en de toepasbaarheid van de grensprocedure (hierna: GP). Dit informatiebericht (hierna: IB) is opgesteld om de veelgestelde vragen van een reactie te voorzien en om de toepassing van de GP voor deze doelgroep toe te lichten.

2. Inhoud/Toelichting

Bij iedere vreemdeling die zich aan de buitengrens meldt, wordt bezien of de vreemdeling voldoet aan de toegangsvoorwaarden. Wanneer aan de buitengrens asiel wordt aangevraagd, gaat de vreemdeling in beginsel de GP in. Dit geldt ook voor ontheemden uit Oekraïne.

Dit uitgangspunt – dat aan de grens de toegangsvoorwaarden gelden – is onlangs op 26 maart 2024 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State³:

"De rechtbank heeft niet onderkend dat ook niet-visumplichtige derdelanders moeten voldoen aan de toegangsvoorwaarden in artikel 6, eerste lid, van de Schengengrenscore. Door een asiolverzoek in te dienen aan de grens, gaf de vreemdeling er blijk van dat hij langer verblijf beoogde dan de termijn van 90 dagen uit artikel 6, eerste lid, van de Schengengrenscore. De Afdeling verwijst naar haar uitspraak van 3 juni 2016, [ECLI:NL:RVS:2016:1451](#), onder 5-5.2 en onder 8-8.2. De vreemdeling mag in dat geval in grensdetentie worden gesteld in het kader van een procedure om een beslissing te nemen over zijn recht om het grondgebied te

¹ Dit betreffen derdelanders met een permanent verblijfsrecht of een status van (inter)nationale bescherming in Oekraïne'. Met 'derdelanders' wordt bedoeld: vreemdelingen die geen Oekraïense of EU-nationaliteit hebben' hebben.

² De GP is ook van toepassing op aanvragen op de andere luchthavens en havens in NL.

³ [Uitspraak 202307818/1/V3 \(ECLI: NL:RVS:2024:1228\)](#).

betreden, in lijn met artikel 8, derde lid, aanhef en onder c, van de Opvangrichtlijn. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 13 oktober 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3794](#), onder 3.1.”

Het 'langer verblijf beogen' blijft dus een bepalende factor voor het feit of de Oekraïense vreemdeling (of derdelander uit Oekraïne) al dan niet direct toegang moet krijgen (indien hij aan de voorwaarden uit de Schengengrenscore voldoet) of de GP moet instromen om een beslissing te nemen over zijn recht om het grondgebied te betreden.⁴

3. Verwachting

De informatie in dit IB zal op termijn in de werkinstructie 'Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor Oekraïne en de asielprocedure' worden opgenomen. Na publicatie van de nieuwe WI zal dit IB komen te vervallen.

4. Hoe te handelen

Wanneer een Oekraïense vreemdeling met een biometrisch paspoort aan de buitengrens verzoekt om toegang, zal – alvorens er toegang wordt verleend tot Nederland - allereerst nagegaan moeten worden of de vreemdeling voldoet aan de toegangsvoorwaarden en/of langer verblijf dan de visumvrije periode van 90 dagen in Nederland beoogt. Dit zal vaak blijken uit verklaringen en/of documenten van de vreemdeling, zoals bijv: de vreemdeling verzoekt om bescherming, wil een (asiel)aanvraag indienen en/of doet een beroep op de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (hierna: RTB).

Als blijkt dat de Oekraïense vreemdeling lang verblijf beoogt, zal niet aan de toegangsvoorwaarden worden voldaan en is de GP – zoals gebruikelijk – van toepassing.⁵

Wel instromen in de GP:

Oekraïners of derdelanders uit Oekraïne die voldoen aan de volgende voorwaarden⁶ kunnen in ieder geval de GP instromen:

- **Oekraïners die voor het eerst in NL een beroep doen op de RTB.**
-> *Met het verzoek om tijdelijke bescherming geven zij te kennen langdurig verblijf in NL te beogen en dienen zij tevens een asielaanvraag in.⁷ Daarom is de GP de aangewezen procedure. Tijdens het aanmeldgehoor (hierna: AMG) in de GP zal worden beoordeeld of de vreemdeling voldoet aan de voorwaarden voor tijdelijke bescherming.*
- **Derdelanders met permanent verblijfsrecht of een status van (inter)nationale bescherming in Oekraïne en die voor het eerst in NL een beroep doen op de RTB.**
-> *Toelichting hetzelfde als hiervoor.*
- **Derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne en die voor het eerst in NL een beroep doen op de RTB óf wanneer hun RTB/46-verblijfstitel niet meer geldig is.**

4 Het samengaan van de GP en de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) wordt verderop in dit IB toegelicht.

5 Voor algemene informatie over de werking van de GP wordt verwezen naar de WI 2022/15 Grensprocedure.

6 Hier staan alleen de doelgroepspecifieke voorwaarden. De algemene voorwaarden, zoals voorwaarden vrijheidsontneming, blijven van toepassing maar zijn verder niet benoemd in dit IB. Zie hiervoor de WI.

7 Zie in artikel 1 Vw de definitie van tijdelijke bescherming: rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8, onder f of h, van de vreemdeling wiens uitzetting in verband met een aanvraag als bedoeld in artikel 28 op grond van de richtlijn tijdelijke bescherming achterwege blijft. Wie tijdelijke bescherming wil, zal daarmee een asielaanvraag moeten indienen.

-> Deze vreemdelingen die voor het eerst in NL een beroep doen op de RTB komen niet meer in aanmerking voor tijdelijke bescherming. Dit betekent dat zij de GP instromen indien zij alsnog een asielaanvraag willen indienen. Bij derdelanders met tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne die eerder onder de RTB vielen, zal de KMar aan de grens moeten nagaan of de verblijfstitel is verlopen of niet. In het geval van een verlopen verblijfstitel zullen de vreemdelingen, zoals gebruikelijk, instromen in de GP.

- **Oekraïners en derdelanders die in NL onder de RTB vielen, maar langdurend (>28 dagen) buiten NL hebben verbleven.**

-> Oekraïners en derdelanders uit Oekraïne (met een permanent verblijfsrecht of een status van (inter)nationale bescherming in Oekraïne op 23 februari 2022) die al in NL onder de RTB vielen en om wat voor reden dan ook langer dan 28 dagen buiten NL hebben verbleven, stromen de GP in om o.a. na te gaan of zij nog onder de RTB vallen. Met de termijn van 28 dagen wordt aangesloten bij de toepassing van artikel 7 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).⁸

Vervolgtraject in de GP

Oekraïners en derdelanders uit Oekraïne die eenmaal in de GP zijn ingestroomd, doorlopen in principe dezelfde procedure als iedere andere vreemdeling. Enkel wanneer de asielaanvraag een inhoudelijke beoordeling vergt (niet zijnde een afdoening 'Niet Ontvankelijk' (NO) of 'Niet in behandeling nemen' (NIB)) en er verder geen contra-indicaties zijn, zal de vreemdeling na AMG + screening (incl. OO-check) worden toegelaten tot NL. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat er nog geen nieuw landenbeleid is voor Oekraïne. Daarmee is het afnemen van een nader gehoor (hierna: NG) of het beslissen op de aanvraag van Oekraïense vreemdelingen op dit moment niet altijd opportuun. Dit sluit niet uit dat er een NG kan worden afgenomen wanneer de individuele casus hiertoe aanleiding geeft.

In de GP zijn 3 routes mogelijk:

- 1) **Wanneer de vreemdeling valt onder de RTB**, zal de grensdetentie ná het AMG + screening (incl. OO-check) worden opgeheven en zal de vreemdeling worden doorverwezen naar een gemeente naar wens óf (wanneer zij geen wens hebben) zal er via de LCVS een plek voor hen worden gezocht. Aan de vreemdeling zal een brief van de IND worden meegegeven waarin staat dat de vreemdeling in aanmerking komt voor tijdelijke bescherming. De gemeente zal worden verzocht om een opvangplek te regelen.
- 2) **Wanneer de vreemdeling niet valt onder de RTB en de aanvraag afgedaan kan worden op grond van 'niet-ontvankelijk'** (bijv. veilig derde land of statushouder EU), **'niet in behandeling nemen'** (Dublin), **'kennelijk ongegrond'** (derdelanders) **of wanneer sprake is van een OO (openbare orde)/ NV (Nationale Veiligheid)-situatie**, blijft de vreemdeling in grensdetentie en wordt de GP voortgezet. Na het doorlopen van de grensprocedure kan de vreemdeling vanuit grensdetentie worden uitgezet.
- 3) **Wanneer de vreemdeling niet valt onder de RTB en er een inhoudelijke (asiel)beoordeling is vereist** (dus wanneer de zaak niet NO NIB, of KO afgedaan kan worden en er geen sprake is van een OO/NV-situatie), zal de grensdetentie ná het AMG + screening (incl. OO-check)

⁸ Zie de toelichting bij de RooO: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-26413.html>.

worden opgeheven en zal de vreemdeling bij het COA worden aangemeld voor opvang en zal de asielzaak administratief op 450 worden gezet.

Niet instromen in de GP

De volgende categorieën zijn in beginsel uitgezonderd van de GP en zullen worden toegelaten tot NL, tenzij sprake is van OO-/ of NV-indicaties.

- **Oekraïners en derdelanders die in NL onder de RTB vielen en kortdurend (<28 dagen) buiten NL hebben verbleven.**
-> *Oekraïners en derdelanders uit Oekraïne (met een permanent verblijfsrecht of een status van (inter)nationale bescherming in Oekraïne op 23 februari 2022) die al in NL onder de RTB vielen, een geldig O-document, een verblijfssticker in het paspoort of een verblijfssticker op een inlegvel⁹ én verblijfstitel (46) hebben, staan ingeschreven in de BRP en om wat voor reden dan ook (bijv. vakantie, zakenreis, begrafenis) NL zijn uitgereisd, maar binnen 28 dagen na uitreis weer terugkeren naar Nederland. Zonder verdere controle wordt aangenomen dat zij nog steeds voldoen aan de voorwaarden van tijdelijke bescherming. Met de termijn van 28 dagen wordt aangesloten bij de toepassing van artikel 7 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).¹⁰*
Cdfd

NB: doorreis naar een andere lidstaat wordt verleend wanneer de vreemdeling in die lidstaat onder de RTB valt (artikel 6, vijfde lid, onder a Schengengrenscode).

- **Alleenstaande Minderjarigen Vreemdelingen (AMV's) en gezinnen met minderjarige kinderen die een beroep doen op de RTB.**
-> *Zij kunnen direct worden doorverwezen naar een gemeente. Aan het gezin zal een brief van de IND worden meegegeven waarin staat dat zij verzoeken om tijdelijke bescherming. De gemeente zal worden verzocht om een opvangplek te regelen. Dit geldt voor zowel Oekraïners als voor derdelanders uit Oekraïne die vallen onder de RTB. Hoe het proces van tijdelijke bescherming voor deze gezinnen verder verloopt, staat beschreven in paragraaf 2.1 van werkinstructie 2022/17.*
- **Oekraïners die middels hervestiging zijn overgenomen uit Moldavië.**
-> *Naar aanleiding van een EU-initiatief heeft de staatssecretaris op 22 maart 2022 toegezegd mee te werken aan verlichting van de migratiedruk op Moldavië. Nederland zal 500, goed gedocumenteerde, Oekraïners hervestigen uit Moldavië. Inmiddels zijn er al ruim 90 Oekraïense vreemdelingen overgenomen. Het resterende deel zal ook deels aankomen via de luchthavens. Unit Hervestigingszaken zal de nodige gegevens delen met het IND grenskantoor, zodat deze groep vreemdelingen zijn te onderscheiden van andere Oekraïense vreemdelingen en derdelanders die zich aan de grens melden. Deze vreemdelingen gaan niet de grensprocedure in en kunnen worden doorverwezen naar de gemeentelijke opvang. Na inschrijving in de BRP moeten deze vreemdelingen een afspraak maken bij de IND voor het afhalen van hun verblijfsbewijs.*

Weigering GP

Als Oekraïense vreemdelingen en/of derdelanders uit Oekraïne weigeren om een asielaanvraag in te dienen, is dat geen reden om over te gaan tot het verlenen van

⁹ De documenten die zijn verlopen zijn veelal verlengd met een verlengingsbrief.

¹⁰ Zie de toelichting bij de RooO: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-26413.html>.

toegang tot Nederland. Aan deze personen dient te worden uitgelegd dat als zij tijdelijke bescherming willen hebben, zij een asielaanvraag moeten indienen en dat als zij dit weigeren, zij uit Nederland kunnen worden verwijderd. Als zij desondanks volharden in hun weigering, wordt de gebruikelijke, hieronder beschreven werkwijze gevolgd.

Als de vreemdeling niet voldoet aan de vereisten voor toegang zoals neergelegd in de Schengengrenscodex en geen asiel aanvraagt of wenst aan te vragen, weigert de KMar de toegang middels het model M17. Daarnaast legt de KMar een vrijheidsbeperkende maatregel (artikel 6, eerste lid, Vw; plaatsing in bv. de lounge¹¹) of een vrijheidsontnemende maatregel (artikel 6a of artikel 6, eerste en tweede lid, Vw) op.

Het voorgaande betekent echter niet dat de vreemdeling altijd kan worden uitgezet. Zo is een gedwongen terugkeer naar Oekraïne op dit moment niet mogelijk (zie [Oekraïne | Landen | Dienst Terugkeer en Vertrek](#)). Dit staat de gebruikelijke werkwijze echter niet direct in de weg. Immers, er kunnen zich altijd nog situaties voordoen waarbij de vreemdeling uit een derde land inreist en er sprake is van een removal order of dubbele nationaliteit. Ook kan er aanleiding zijn om hier verder onderzoek naar te doen.

5. Afstemming

Dit IB is afgestemd met PD OEK, DMB, DRM, JAZ, AVIM, KMar, DT&V, DJI en IND (SUA, JZ-ST, GK, HVZ en A&B).

¹¹ Volgens Afdelingsjurisprudentie geldt als uitgangspunt dat de ophouding in de lounge maximaal 24 uur duurt met inbegrip van het doorbrengen van 1 nacht.